

Юрій МАЦІЄВСЬКИЙ**МІЖНАРОДНА ІЗОЛЯЦІЯ ГІБРИДНИХ
РЕЖИМІВ: ВИПАДОК УКРАЇНИ**

Метою статті є перевірка прогностичного потенціалу теорії виживання і зміни гібридних режимів С. Левітські і Л. Вея на прикладі України. Спираючись на ключові тези авторів про залежність стабільності режиму від організаційного потенціалу держави і сили зовнішнього демократичного тиску, зроблений висновок про збільшення системної уразливості країни у випадку накладання санкцій. Якщо санкції будуть накладені, ізоляція може призвести до зміни влади. В іншому випадку ізоляція може бути використана зовнішніми гравцями для отримання стратегічних переваг коштом України.

Ключові слова: міжнародна ізоляція, санкції, стабільність режиму в Україні

Чому попри зростаючу критику дій українського керівництва і негативні оцінки парламентських виборів 2012 р., санкції не були накладені? Які були мотиви у США та ЄС щодо накладання чи не накладання санкцій? Врешті, чи придатна теорія виживання і зміни режимів С. Левітські і Л. Вея [1] для пояснення відсутності санкцій і майбутнього політичного режиму в Україні?

Перелічені питання розглядатимуться у трьох частинах роботи. На початку буде описаний політичний контекст міжнародної ізоляції керівництва України, далі стисло подана модель виживання і зміни режимів, а в кінці зроблені дедуктивні узагальнення щодо можливих наслідків накладання санкцій і запропоновані причини їх відсутності.

Політичний контекст

Згорання демократизації в Україні вперше було відзначено у звіті Freedom House у березні 2011р., коли Україна випала з групи «вільних країн» і повернулася до групи «частково вільних» країн. Через місяць організація підготувала спеціальний звіт

про щодо стану демократії в Україні [2]. З того часу негативні оцінки тільки посилювались аж поки не досягли піку у виступі А. Меркель у Бундестазі, яка 10 травня 2012 р. прирівняла Україну до Білорусі, назвавши її диктатурою¹ [3]. Майже через місяць, 5 червня, в інтерв'ю радіо «Свобода» колишній посол США в Україні Стівен Пайфер у більш стриманому тоні заявив таке: «я не виключаю, якщо ситуація із демократією, із правами та свободами в Україні погіршуватиметься – офіційний Вашингтон повернеться до питання санкцій проти України» [4]. 22 вересня 2012 р. Сенат США ухвалив резолюцію в якій закликав керівництво України негайно звільнити Ю. Тимошенко і інших політичних в'язнів. У резолюції було звернення до Держдепартаменту США запровадити заборону на видачу віз «для усіх відповідальних» за ув'язнення і погане поводження з Ю.Тимошенко і іншими опозиційними політиками [5]. Врешті 10 грудня 2012р. рада ЄС ухвалила резолюцію по Україні де поряд з визнанням регресу у стандартах проведення виборів підтвердила готовність підписати з Україною Угоду про асоціацію за умови «відчутного прогресу» у трьох раніше визначених сферах – відповідність парламентських виборів міжнародним стандартам, вирішення питання вибіркового правосуддя і здійснення раніше визначених реформ, зокрема прийняття з участю опозиції Виборчого кодексу, реформування судової системи і впровадження конституційної реформи [6].

На фоні цих заяв погіршення усіх показників демократизації, що були відзначені у звіті Freedom House за 2012 р., тільки посилили градус напруги навколо України [7]. В українських медіях суть дискусій переважно зводилась до питання – будуть санкції чи ні? Зосередження уваги лише на факті санкцій не дало можливості поглянути далі – які є мотиви санкцій і яких наслідків очікує Захід від застосування чи незастосування санкцій?

---

¹ За цим емоційним порівнянням стояла не так стурбованість німецького канцлера занепадом ліберальних цінностей в Білорусі та Україні, як реакція на антигерманізм української влади, типова для Німеччини нехтіть щодо розширення ЄС на Схід і давня орієнтація на Росію.

На початку одне зауваження. У коментарях українських спостерігачів домінує думка про те, що Захід не піде на оголошення санкцій чи то з економічних міркувань [8], щоб, мовляв, не втратити свій бізнес, чи з геополітичних міркувань, щоб не втратити Україну [9]. Ця думка є надто поверхневою, тому, що: 1) відштовхується від хибного уявлення про геополітичну вагу України у протистоянні Заходу і Росії, 2) санкції (ізоляцію) розглядає лише як демонстраційний засіб тиску чи ресурс у досягненні стратегічних переваг.

Україна перестала бути пріоритетом для США ще наприкінці другого президентського терміну Джорджа Буша. Попри включення України до Європейської політики сусідства, європейці не дали Україні чітких перспектив вступу до ЄС, як вони це зробили для Болгарії і Румунії. Ця непослідовність послабила західний демократичний вплив і дозволила проросійськи налаштованим елітам в Україні педалювати тему безуспішності вступу до ЄС. Україна й далі залишається у «сірій зоні», а «втома від України» скінчилася роздратуванням через недотримання В. Януковичем обіцянок «вирішити справу Тимошенко». Окрім того, підхопивши емоційну заяву А. Меркель, західна преса нагнітала негатив про Україну напередодні фінальної частини чемпіонату Європи з футболу. Там, мовляв, расизм, ксенофобія і диктатура. Про те, що расизму і ксенофобії в Україні немає, побачили самі вболівальники. А от про диктатуру чи авторитаризм часто можна прочитати і в українських ЗМІ. Політичний режим в Україні не є ні тим, ні іншим. Це гібридний режим, що поєднує конкурентні вибори з неповагою до закону і глибоко вкоріненим клієнтелізмом. З приходом до влади В. Януковича цей режим схиляється у бік авторитаризму. Але концентрація повноважень в руках президента, нівелювання ролі парламенту і суду, зменшення політичної конкуренції, посилення тиску на ЗМІ і втручання силових структур у політичний процес не гарантують встановлення авторитаризму. Цьому заважають такі структурні чинники, як глибока фрагментація еліт, регіональні поділи, системна корупція, що «роз'їдає» бюрократію і силові структури, низька економічна

ефективність, що підриває легітимність владної команди і – чи не найважливіше – неприйняття українцями самої ідеї авторитаризму [10, с. 34-35]. У складній міжнародній і напруженій внутрішній ситуації влада може ще більше посилити тиск на опозицію, ЗМІ чи громадські організації, але сумнівно, що за існуючих структурних обмежень такі дії будуть мати очікуваний ефект. Режим в Україні буде й далі не більше ніж квазі-авторитарним [11]. Тим не менше, що нам каже теорія про зв'язок санкцій (міжнародного тиску) і виживання режимів?

Західний тиск чи внутрішні ресурси?

Західні політологи Стівен Левіцкі і Лукан Вей запропонували теорію виживання і зміни гібридних режимів. Вони беруть до уваги три фактори: інтенсивність зв'язків з заходом (рух людей, товарів, послуг, капіталів, чи ідей), організаційний потенціал держави і правлячої партії (керованість державою) і уразливість держави до західного тиску. Аналізуючи ці фактори у випадку 35 країн протягом 1990–2008 рр., вони виявили наступне.

Коли зв'язок із Заходом був значний, як у Східній Європі, гібридні режими демократизувались. Збільшення тиску на владу, підтримка опозиції вели до зміни балансу ресурсів, а це збільшувало ціну утримання влади. Висока інтенсивність зв'язків підштовхувала автократів відмовитись від влади замість її утримання будь-якою ціною.

Там, де був зв'язок низький, як у країнах колишнього СРСР, зовнішній демократичний тиск був слабшим. У цих країнах режими формувалися відповідно до організаційних можливостей (organizational capacity) еліт. Там, де держава і правляча партія були добре організовані, правлячі групи змогли подолати опозицію і втримати владу. Якщо ж держава і правляча партія були слабкими, виживання режимів було під загрозою. Якщо адміністративний потенціал влади недостатній для попередження відступництва еліт чи придушення протестів, влада вразлива навіть до слабких дій опозиції. В таких країнах третій фактор – уразливість держави до західного демократичного тиску (Western

leverage) – часто був вирішальним. Там, де стратегічний чи економічний потенціал держави стримував такий тиск (як у випадку Росії) або там, де був значний антидемократичний тиск (Росії на Білорусь), навіть слабкі режими збереглися без змін.

Якщо ж західний ресурс виявлявся сильнішим, ті режими не встояли. Так і в Україні після «Помаранчевої революції» виникла слабка «дефектна демократія». Проте за відсутності тісних зв'язків із Заходом нові лідери часто ставали авторитарними (як у Грузії), а там, де Захід діяв непослідовно, слабка демократія не змогла консолідуватись (як в Україні). Перелічені фактори є важливими, але на результат – збереження чи падіння гібридного режиму – вплив мають й інші чинники: економічні, історичні, а також організаційний потенціал владних і опозиційних еліт. Тому деякі режими змінюються в іншому напрямку, ніж передбачала теорія. Так, наприклад, авторам здавалося, що після 2004 р. Україна починає рухатись у демократичному напрямку, але протягом п'яти років президентства В. Ющенка українські еліти не змогли виробити принципи демократичної політичної гри, що й дозволило його наступнику швидко розширити повноваження і встановити контроль над законодавчою і судовою гілками влади.

Що нам каже ця теорія? Ізоляція – це різновид західного ресурсу, який, у випадку застосування, має показати наскільки український режим вразливий до західного тиску. Однак теорія С. Левіцкі і Л. Вея не каже нам, які мотиви – ціннісні чи стратегічні – переважають у тому чи іншому випадку.

Санкції: мотиви і наслідки

Чому попри «брудні» вибори США і ЄС утрималися від накладання санкцій? У Вашингтоні й Брюсселю були свої мотиви. У США склалося два погляди щодо санкцій: експертний і урядовий. Міжнародні організації та їх представники (як Девід Кремер (президент Freedom House) чи Стівен Пайфер (експерт близького до демократів Інституту Брукінгса, посол США в Україні (1997–2000 рр.)) висловлюються щодо необхідності введення санкцій [12]. Натомість урядовці вважають, що кра-

ще здійснювати «тиск через залучення» – відновлення співпраці з МВФ, участі американських компаній в енергетичних проєктах тощо. Такі дії мають стримати Україну від подальшого сповзання до авторитаризму і в орбіту Росії.

У сум'яттях ЄС суперечності між демократичними цінностями і геополітичними інтересами були примирені в резолюції по Україні. «Стара Європа» сприйняла аргументи дипломатів з «Нової Європи», які більше стурбовані геополітичними наслідками вступу України до Митного союзу і підтвердила готовність підписати Угоду про асоціацію, розуміючи, що її виконання буде проблематичним.

Метою санкцій є зміна влади, зміна політики або отримання стратегічних переваг на свою користь. Проте у США та ЄС розуміють, що санкції – це дуже непевний інструмент, і ефект може бути зворотнім. Тому на Заході не самі санкції, а погрозу використання санкцій розглядають як засіб тиску на В. Януковича. Отже, санкції не сходять з порядку денного, а залишаються засобом «м'якого тиску».

Якби санкції – обмеження контактів українського керівництва, замороження їх рахунків і діючих програм – були б накладені, це означало б жорстку міжнародну ізоляцію. Жорстку тому, що Росія, Китай та ще кілька країн залишилися б єдиним вікном комунікації з зовнішнім світом. В умовах фактичної ізоляції від контактів із західними установами і лідерами і зростаючого тиску з боку Росії В. Янукович може почати рух у напрямку Митного союзу. Попри те, що для Заходу Україна не є важлива у геополітичному сенсі, для США, а особливо ЄС, втрата України стала б відчутною іміджевою поразкою. Тому питання санкцій, напевно, залишатиметься відкритим і буде використовуватись як засіб тиску на українську владну верхівку.

«М'яка ізоляція», імовірно, збережеться до вирішального моменту президентських виборів. Тоді міжнародна делегітимація В. Януковича може схилити шальку терезів на бік конкурента, і влада може бути змінена. Отже, ненакладання санкцій після виборів має означати, що Захід не хотів робити «холостий постріл».

Додатковими факторами відсутності санкцій слід вважати такі: збереження політичного плюралізму в українському парламенті, суперечливі сигнали від української опозиції і небажання погіршувати і так погане становище громадян. Результат опозиції – 177 місць у Верховній Раді дуже контрастує з Росією і Білоруссю, де опозиція немає і близько подібного представництва. Проте спочатку опозиція заявила про невизнання виборів і бажання скласти мандати, потім – про невизнання виборів, але участь у роботі парламенту. Врешті визнання виборів опозицією позбавило Захід мотиву для інтервенції. Попри те, що у заявах окремих західних політиків та експертів санкції не мали стосуватися громадян, останні однозначно понесли б втрати. Ці втрати могли бути більшими, ніж навіть компенсації у вигляді спрощеної процедури отримання шенгенських віз, збільшення кількості стипендій для навчання українських студентів у Західних університетах, підтримки незалежних ЗМІ чи громадських організацій. Це непрямі втрати, або недоотримана вигода від непідписання угоди про зону вільної торгівлі й політичну асоціацію з ЄС, замороження Україно-НАТОВських програм, відсутності інвестицій, погіршення міжнародного іміджу країни.

Отже, між погіршенням і потеплінням відносин України з Заходом міг би залишитись «серединний варіант», або м'яка ізоляція з перспективою потепління, якщо В. Янукович не почне зближення з Митним союзом.

Санкції – це вказівка на те, що з керівництвом країни не можна вести мову у форматі демократичного діалогу. У Вашингтоні і Берліні розуміють, що санкції не зроблять українську владу демократичною. Навпаки, санкції лише посилять антизахідну пропаганду, віддалять Україну від ЄС, але найгірше, що вони можуть бути використані В. Путіним для блокування Угоди про асоціацію. Отже, санкції можуть посилити системну вразливість країни, тобто мати протилежний ефект. Хто цим скористається і з якими результатами – буде видно у найближчі кілька місяців. Попри те, що західні політики та експерти майже в унісон заявляють, що дотримання лібе-

ральних цінностей є умовою відновлення діалогу і ключем до розмороження процесу підписання угоди про асоціацію з ЄС, стратегічні міркування так і не стали пережитком ні в Москві, ні Берліні чи Вашингтоні. Ліберальні цінності є важливими, але не менш важливими є стратегічні інтереси. Санкції щодо недемократичних лідерів дуже рідко мали оздоровчий ефект – повернення до демократичних правил гри. Частіше бувало навпаки – посилення репресій, особливо у персоналістських режимах, як у випадку А. Лукашенка [13].

Це добре усвідомлюють у західних столицях, тому існуюча ізоляція, напевно, буде використана як інструмент «м'якого тиску» з метою: **а) збереження впливу на керівництво України, б) зменшення «системної уразливості» режиму Януковича на початку нової хвилі рецесії.** На що тут розраховує Захід? Очевидно, на 1) власний потенціал; 2) організаційну слабкість режиму; 3) переконання в тому, що В. Янукович не піде на зближення з В. Путіним у стратегічних питаннях (вступ до Митного союзу). Якщо ж В. Янукович і піде на стратегічні поступки В. Путіну (погодиться вступити до Митного союзу чи обере м'якший варіант – створить спільний з Росією консорціум по експлуатації ГТС, дозволить приватизувати стратегічні галузі, землю тощо), ця втрата, як вважає С. Пайфер, не є важливою для Заходу у поточній ситуації.

У Західних столицях добре розуміють, наскільки напруженими є стосунки між Москвою і Києвом, перш за все у питаннях газу. Допуск американської Chevron і англо-нідерландської Shell на український ринок свідчить про те, що В. Янукович має намір звільнитися від газового зашморгу В. Путіна.

Попри перерозподіл ресурсів на користь «сім'ї», стабільність режиму є низькою. Індекс стабільності, що був складений з п'яти показників, виявив внутрішню слабкість правлячої команди [14].

Низька стабільність, або нездатність реагувати на внутрішні і зовнішні виклики є свідченням уразливості режиму. Сформований навколо України імідж є таким, що після переважно негативних оцінок виборів рішення про санкції було б легко

прийняти навіть тим країнам, які традиційно виступають лобістами України в ЄС. У таких умовах вплив «непередбачуваних змінних» – новий виток економічної кризи, обвал гривні, техногенна чи екологічна катастрофа – могли би стати фактором, що порушить керованість всередині країни. В разі міжнародної ізоляції і внутрішньої нестабільності хижацькі українські еліти будуть рятуватися самі, але не факт, що будуть рятувати країну. Отже, м'яка ізоляція є відкладеним у часі інструментом тиску з метою збереження впливу на ситуацію в країні, або інструментом зміни влади, якщо та зробить стратегічні помилки.

Якщо В. Янукович не зробить стратегічних помилок, він може втриматись при владі до закінчення президентських повноважень. Проте коли журналісти пишуть про, буцімто, непряму купівлю таких поступок західними компаніями Shell та Chevron, які погодились виплатити Україні 6 млрд. грн. у вигляді «бонусів» за доступ до надр [15], С. Пайфер та Е. Чоу стверджують, що ніякого торгу (фінансова допомога від компаній в обмін на політичні поступки (звільнення опозиціонерів, формування опозиційного уряду) не буде [16]. Це вказує на те, що західні компанії і західні уряди діють окремо і кожен з цих гравців має свої цілі в Україні. Якщо для компаній важливим є доступ до стратегічних ресурсів (родовищ), то для західних урядів настійливе нагадування про взяті на себе зобов'язання (прагнення приєднатися до ЄС) і можливе накладання санкцій залишаються оптимальною стратегією щодо керівництва України. Виконання цих вимог означатиме поступову втрату влади, але без правових наслідків. Не виконання – фактично те саме, але з імовірними правовими наслідками. Президент це усвідомлює, тому намагається не робити поспішних кроків. Але часу на прийняття важливих рішень залишається все менше. В таких умовах шансів залишитись при владі після 2015 р. у В. Януковича фактично немає.

Якщо ці висновки правильні, то для забезпечення політичного майбутнього В. Янукович змушений буде виконати вимоги Заходу або Росії. Міжнародна ізоляція, в яку себе загнав президент, – це ресурс, яким не можуть не скористатися ні на

Заході, ні в Росії. Таким чином, гра й далі триває на українському полі, але В. Янукович тут не суддя і навіть не гравець. Українські еліти, якого б кольору вони не були, на жаль, не бачать далі власних маєтків. Тому ними й далі грають, як м'ячем на футбольному полі. Біда в тому, що такі ігри завжди є програшними для країни, яка щоразу стає трофеєм у чужих руках.

Чи є тут позитивний сценарій для влади і громадян?

Найкращий сценарій для влади і народу був, якби сама «влада» пішла «чисто». Це означає знайти спосіб звільнити опозиційних політиків, відновити політичний діалог з Заходом, закінчити справу з підписати угоди про асоціацію з ЄС, домогтись від опозиції і «зовнішніх гравців» гарантій особистої безпеки і спокійно жити далі. Проте у країнах, де є політичні в'язні, прикладів «чистого» відходу від влади не було. Тому цей варіант для України є малоймовірним. Який би сценарій був позитивний для суспільства?

Самоорганізація, громадський тиск на владу і опозицію й альтернативна координація на місцях могли би стати таким сценарієм. Варіант ненасильницької неспівпраці з режимом у прийнятній для громадян формі, народжений у неформальних мережах комунікації, міг би показати владі в Україні і на Заході, що з суспільством треба рахуватись.

Обидва варіанти виглядають малоймовірним у теперішніх умовах. Як насправді поведе себе влада і громадяни у несприятливій міжнародній обстановці, буде свідчити про здатність двадцятилітнього суспільства відповідати викликам сучасного світу.

Висновки:

Запропонований сценарій розвитку відносин між Заходом і Україною є дедуктивною проекцією теорії С. Левіцкі і Л. Вея. Якщо теорія правильна, крім пояснення, вона повинна прогнозувати події, що підпадають у сферу її дії. Отже, накладання санкцій мало би призвести до збільшення системної уразливості України, її імовірного сповзання в орбіту Росії, що стало б іміджевою поразку Заходу. Збереження «м'якої ізоляції»

з перспективою потепління виглядає більш відповідальним кроком США і ЄС. В цих умовах президент України з метою вирішення питання особистого політичного майбутнього змушений буде зробити стратегічний вибір на користь Заходу чи Росії. Якщо ж ціна поступок виявиться більшою, ніж ціна збереження влади, діюче владне угруповання може змінитись. Розгляд умов, за яких можливий такий розвиток подій, є важливим напрямком подальших досліджень.

Список використаних джерел і літератури

1. Levitsky S., Way L. Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes After the Cold War / Steven Levitsky, Lucan A. Way // Problems of International Politics: Cambridge University Press, 2010. – 517 pages.
2. Б'ючи на сполох: на захист демократії в Україні. Звіт Freedom House щодо стану демократії та захисту прав людини в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.freedomhouse.org/sites/default/files/inline_images/Freedom%20House_UKR.pdf
3. Меркель: в Україні – диктатура та репресії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=3zxPs9QzcoY>
4. Україна рухається до російського авторитаризму – Стивен Пайфер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24604785.html>
5. S.Res.466 Calling for the release from prison of former Prime Minister of Ukraine Yulia Tymoshenko. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/BILLS-112sres466ats/pdf/BILLS-112sres466ats.pdf>
6. Висновки Ради ЄС по Україні (повний текст документа) [Електронний ресурс]: Тиждень.ua – Режим доступу до журналу: <http://tyzhden.ua/Politics/67242>. – Назва з екрану.
7. Freedom House. Nations in Transit. Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.freedomhouse.org/report/nations-transit/2012/ukraine>
8. Стратієвський Є. Україна Януковича: Європа не покарає, Росія не приборкає. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?ukrayina_yanukovicha_yevropa_ne_rokaraye_rosiya_ne_priborkaye&objectId=1256375
9. Фесенко В. США навряд чи введуть санкції проти України, – політолог. Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?ssha_navryad_chi_vvoditimusanktsiyiproti_ukrayini_politolog&objectId=1256163

10. Мацієвський Ю. В. Інволюція конституціоналізму і квазі-авторитарний режим в Україні / Юрій Мацієвський // Вибори і демократія. – 2011. – № 3. – С. 49-56.
11. Мацієвський Ю. Смена, транзит или цикл: динамика политического режима в Украине в 2004-2010 гг. // Полис. – 2010. – № 5. – С. 17-37.
12. Екс-посол Пайфер: У США більше не сприймають Україну як демократичну державу [Електронний ресурс]: Інформаційне агентство УНІАН – Режим доступу: <http://www.unian.ua/news/535602-eks-posol-payfer-u-ssha-bilshe-ne-spriymayut-ukrajinu-yak-demokratichnuderjavu.html>. – Назва з екрану.
13. Escribà-Folch A. Authoritarian Responses to Foreign Pressure: Spending, Repression, and Sanctions [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1475214
14. Мацієвський Ю. Від хаосу до порядку: чи стабільний політичний режим у пост-помаранчевій Україні / Юрій Мацієвський // Наукові записки НаУКМА. Серія «Політичні науки». – 2011. – Том 121. – С. 17-20.
15. Срьоменко А. Отсель грозит начнем «Газпрому» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dt.ua/ECONOMICS/otset_grozit_nachnem_gazpromu-103128.html
16. Paifer S., Chow E. Wishful Thinking About Washington and Energy [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.brookings.edu/research/opinions/2012/06/27-ukraine-pifer>

Юрій Мацієвський

МЕЖДУНАРОДНАЯ ИЗОЛЯЦИЯ ГИБРИДНЫХ РЕЖИМОВ: СЛУЧАЙ УКРАИНЫ

Целью статьи является проверка прогностического потенциала теории выживания и смены гибридных режимов С. Левитски и Л. Взя на примере Украины. Опираясь на ключевые тезисы авторов о зависимости стабильности режима от организационного потенциала государства и силы внешнего демократического давления, сделан вывод об увеличении системной уязвимости страны в случае наложения санкций. Если санкции будут наложены, изоляция может привести к смене власти. В противном случае изоляция может быть использована внешними игроками для получения стратегического преимущества за счет Украины.

Ключевые слова: международная изоляция, санкции, стабильность режима в Украине

Yurii Matsiyevsky

INTERNATIONAL ISOLATION OF HYBRID REGIMES: THE CASE OF UKRAINE

This paper seeks to test the predictive potential of S. Levitsky and L. Way theory of hybrid regimes' survival and change by placing Ukraine into focus. Taking the key theses of the authors about the dependence of the regime's stability on the state administrative capacity and the external democratic pressure, the paper predicts the growth of systemic vulnerability of Ukraine, if the sanctions are imposed. This could lead to the removal of Ukraine's officials from power or will be used by the external players for gaining strategic advantages at the expense of Ukraine.

Keywords: International Isolation, Sanctions, Stability of Ukraine's regime

Олена ОСЕЛЬСЬКА

КРИЗОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ УКРАЇНИ У ВЕЛИКІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЕКТИ

В статті досліджується сучасна ситуація з розвитком європейської інтеграції в умовах економічної та соціально-політичної кризи у Єврозоні з точки зору перспектив включення України до Європейського або Євразійського інтеграційних проектів. Моделюються можливі сценарії розвитку системи міжнародних зв'язків між Україною, Європою та Росією та аналізується їх перспективність з точки зору розробки зовнішньополітичного курсу української держави у середньостроковій перспективі.

Ключові слова: Єврозона, європейська криза, Євразійський союз, ідеологія інтеграції, модель проміжної інтеграції.

Минуло всього декілька місяців, як Євросоюз отримав Нобелівську премію миру за десятиліття, проведені без воєн, демократизацію колишніх країн соцтабору та розвиток міжна-